

ПЛАНУВАННЯ ПОТРЕБИ ВИРОБНИЧИХ РЕСУРСІВ.

Вибір і визначення потреби ресурсів довгострокового використання є найважливішим етапом планування, від якого залежить виконання виробничої програми. Науково обґрунтоване планування та постійний оперативний контроль за відповідністю матеріального постачання підприємства за його потребами та ресурсна база є однією з головних умов забезпечення його ритмічної роботи. На сучасних підприємствах широко використовуються різноманітні економічні ресурси: виробничі фонди й оборотні кошти.

Таким чином, перспективне планування потреби різних ресурсів на кожному підприємстві повинне орієнтуватися на задоволення наявного попиту на продукцію та відповідну пропозицію з максимальною ефективністю виробництва.

Розрізняють потреби підприємства у витратах матеріально-технічних ресурсів для виконання плану виробництва та реалізації продукції, для ремонтно-експлуатаційних потреб, капітального будівництва.

Важливим етапом підготовки плану матеріально-технічного забезпечення є розробка балансу матеріальних ресурсів. У балансі матеріальних ресурсів визначають потреба в кожному них їх, джерела поставки.

Визначення потреб у матеріальних ресурсах виконують із використанням прогресивних норм витрат матеріалів. При плануванні виробництва нової продукції, для якої норми витрат матеріалу не встановлені, потреба в них розраховується методом аналогії.

Потреби в матеріалах на ремонт устаткування залежать від виду й кількості, який необхідно ремонтувати, виду ремонтних робіт і обчислюються в натуральних показниках.

Потреби в матеріалах на ремонт будинків визначається, виходячи з питомої ваги матеріальних витрат у загальній вартості ремонтних робіт.

Визначення повної потреби в енергії для забезпечення виробничої програми підприємства можна розділити на ряд складових:

- визначення потреб в енергії на технологічні цілі,
- на освітління приміщень,
- на опалення приміщень.

Потреби в енергії на технологічні цілі визначається виходячи їхніх норм витрат на одиницю продукції й планового обсягу виробництва в натуральних одиницях виміру.

Потреби в електроенергії на посвітління приміщень залежить від площ приміщень, норми посвітління й кількості годин висвітлення приміщення. Потреба в енергії на опалення залежить від обсягів і теплової характеристики приміщень і тривалості опалювального періоду.

Приклад балансу матеріально-технічного забезпечення виробництва приводиться у вигляді таблиці.

Найменування ресурсів	Одиниці виміру	Поточний рік		Залишки на кінець поточного року	Джерела надходження матеріалів
		План	Факт		
1	2	3	4	5	6

На підставі балансів розробляють плани матеріально-технічного забезпечення у вартісному вираженні.

Потреба	Сума, грн	Джерела потреб	Сума, грн
Основне виробництво		Залишки на складі	
Ремонтно-експлуатаційні потреби		Поставки по контрактах	
Заходу щодо вдосконалення технічного розвитку		Внутрішні ресурси	
Капітальне будівництво		Інші ресурси	
усього		усього	

Планування розвитку підприємств передбачає обґрунтування необхідних капітальних вкладень на здійснення майбутніх проектів.

Капітальні витрати на підприємствах плануються для здійснення:

- виконання науково-дослідних, експериментальних, технологічних і організаційних робіт.

- придбання, демонтаж, доставка, монтаж, наладка та освоєння технологічного устаткування,

- будівництво і реконструкція будинків і споруд, створення або аренда виробничих площ і робочих місць, а також інших елементів основних фондів,

- поповнення нормативу обігових коштів, викликане впровадженням проєктованих процесів або виробництва продукції,

- запобігання негативних соціальних, екологічних і інших наслідків, викликаних впровадженням пропонованих проєктів.

Загальна величина планованих капітальних витрат включає всі сумарні витрати на виконання передбачених проєктних робіт.

Використовуючи основні показники планування, можна скласти план капіталовкладень по окремих виробничих підрозділах або підприємству в цілому на необхідний плановий період.

У загальному виді, сумарну величину необхідних капітальних витрат у технологічне устаткування можливо визначити:

$$\text{До про.} = \text{Ц} * \text{ДО} + \text{Тр.} + \text{З} + \text{А} + \text{З},$$

де До про.- загальна сума капітальних витрат

Ц- ринкова ціна одиниці устаткування,

К- кількість необхідних одиниць устаткування,

Т- транспортні витрати,

С- вартість будівельно-монтажних робіт,

А- орендна вартість виробничої площі,

З- витрати на науково-дослідні роботи й конструкторські роботи.

Подібні розрахункові залежності складаються по кожному підрозділі підприємства, виду виробничих ресурсів. Використаються на всіх підприємствах для розрахунку необхідних капітальних витрат.

